

Хлуд Дар'я Євгеніївна,
здобувач ступеня вищої освіти
бакалавра навчально-наукового
інституту № 3 Національної академії
внутрішніх справ
Науковий консультант:
науковий співробітник наукової
лабораторії з проблем психологічного
забезпечення та психофізіологічних
досліджень навчально-наукового
інституту заочного та дистанційного
навчання Національної академії
внутрішніх справ, кандидат
психологічних наук
Юрченко-Шеховцова Т. І.

ПСИХОГЕОМЕТРИЧНЕ ВИВЧЕННЯ КУРСАНТІВ: АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ

Заклади вищої освіти з специфічними умовами навчання системи МВС забезпечують органи Національної поліції висококваліфікованими поліцейськими кадрами. Під час навчання здобувачі вищої освіти оволодівають спеціальними та юридичними знаннями, набувають досвід, відповідні професійні навички.

В процесі навчання відбувається взаємодія між учасниками освітнього процесу. Будь-який вплив на особистість відбувається через її індивідуальні особливості. Врахування індивідуальних особливостей здобувачів вищої освіти підвищує рівень навчання, впливає на його результат та є однією із головних передумов якісної освіти [2].

Метою нашої наукової роботи стало емпіричне дослідження індивідуально-психологічних особливостей та психологічних типів курсантів першого курсу, які розпочали навчання у ЗВО МВС України в період воєнного часу.

Діагностичний інструментарій склали психометричні методики: «Психометрія» С. Деллінгер (адаптація Алексеєва А., Громової Л.); «Конструктивний малюнок людини із геометричних фігур» Е. Махоні [3, с. 9; 16].

Відповідно до завдань дослідження за методикою «Психометрія» респонденти обирали геометричні фігури від найбільш привабливої до найменш привабливої. Згідно з представленими даними, найчастіше на перше місце курсанти

обирали коло (13 виборів), менше – прямокутник (7 виборів), квадрат (5), зигзаг (3), трикутник (2).

Геометричну фігуру коло на перше місце обрала найбільша кількість респондентів (13 осіб: 5 чоловіків і 8 жінок). Вони доброзичливі та мають розвинену емпатію (здатність співпереживати іншим). Вміють вислухати співрозмовника. Поступливі, неконфліктні, комунікативні. Їхній тип мислення правопівкульний (образний, більш емоційно забарвлений, переробка інформації не послідовна, а мозаїчна).

На друге місце респонденти найчастіше обирали трикутник (11 осіб: 7 курсантів та 4 курсанток). Вони досить впевнені у собі, ставлять на перше місце власний успіх і потребують постійної активності, не можуть «усидіти» на одному місці. Здатні легко навчатися, швидко опрацьовувати нову інформацію, однак з великими труднощами визнають свої помилки.

На третьому місці респонденти найчастіше обирали трикутник (9 осіб: 3 курсантів та 6 курсанток) та коло (8 осіб: 4 курсанта та 4 курсантки).

На передостанньому місці у виборах респондентів знаходиться квадрат. Його обрали 13 осіб (6 курсантів і 7 курсанток), що вказує на відсутність у них прагнення до організованості діяльності. Однак цю геометричну фігуру віднесли на перше місце 5 осіб чоловічої статі, що характеризує їх як терплячих й завзятих, акуратних, організованих у діяльності.

На останньому місці у виборах респондентів найчастіше зигзаг (обрали 14 осіб: 6 курсантів і 8 курсанток). Для респондентів, які обрали зигзаг на останнє місце, не характерні творчий підхід до вирішення справ.

Отже, майже половина респондентів (13 осіб) характеризується хорошими комунікативними вміннями, і майже стільки ж (14 осіб) не схильні проявляти творчий підхід при вирішенні завдань.

Відповідно до інструкції методики «Конструктивний малюнок людини із геометричних фігур» респонденти малювали фігуру людини із десяти елементів, серед яких можуть бути тільки трикутники, кола і квадрати, які за необхідності можна збільшувати або зменшувати, накладати один на одного [14, с. 36].

За отриманими результатами встановлено, що типологічні особливості курсантів найчастіше описуються типом «тривожно-

сумнівний» та «відповідальний виконавець», найрідше – типами «винахідник, конструктор, художник» та «керівник».

Тип «тривожно-сумнівний» відносяться 10 осіб: 4 курсанта та 6 курсанток. Вони характеризуються різноманітністю здібностей і обдарованостей – від тонких ручних навичок до літературного таланту. Звичайно людям даного типу замало однієї професії, вони можуть її змінити на протилежну, мають також хобі, яке по суті є другою професією. Фізично не терплять безладдя і бруд, через що можуть конфліктувати з іншими людьми. Можуть сумніватися в собі та потребувати підбадьорювання.

Тип «відповідальний виконавець» представляє 7 осіб: 5 курсантів та 2 курсантки. Вони здатні діяти швидко і адекватно в ситуаціях, що вимагають прийняття відповідального рішення. Вони орієнтовані на «вміння робити справу», прагнуть оволодіти високим професіоналізмом, високо відповідальні і вимогливі до себе та інших, цінують правоту. Проте часто можуть хворіти внаслідок перенапруження.

До «інтуїтивного» типу відноситься 5 осіб: 2 курсанти та 3 курсантки. Вони краще та легше працюють в режимі переключення від однієї діяльності до іншої. Високочутливі до нового. Схильні проявляти турботу про інших. Можуть керуватися своїми нормами моралі. Мають сформований внутрішній самоконтроль. Чутливі до посягань, що стосуються власної свободи.

Тип «вчений» представлений 4 особами: 2 курсантами та 2 курсантками. Мають схильність до ясного, послідовного мислення, результатом якого є здібність до встановлення різних закономірностей і зв'язків. Люди цього типу часто прагнуть до наукової діяльності. Намагаються планувати свою поведінку.

Серед курсантів обох статей не виявлено індивідуально-типологічних особливостей, що описуються психологічними типами «емотивний» та «емоційно нечуливий». Отже, їм не притаманні черствість, надмірна вимогливість, владність, заради досягнення своїх цілей не схильні до хитрощів та лицемірства. Ймовірно вони володіють емпатією по відношенню до інших, але на співпереживання та співчуття не витрачають багато власної енергії.

За результатами нашого дослідження підготовлено практичні рекомендації щодо врахування учасниками освітнього процесу індивідуально-типологічних особливостей курсантів під час їх навчання. Ці рекомендації викладені у науковій роботі.

Список використаних джерел

1. Захаренко Л. М. Використання психогеометричних методик у діагностиці особистісних якостей курсантів. *Актуальні проблеми юридичної психології* : мат-ли III Міжнар. наук.-практ. конфер. (м. Київ, 25 квіт. 2014 р.). Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2014. С. 187–189. URL: http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/10898/1/%D0%90%D0%BA%D1%82.%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B1.%20%D1%8E%D1%80.%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB._p187-189.pdf
2. Індивідуально-типологічні особливості суб'єктів навчальної діяльності та врахування їх в управлінні навчанням. *Бібліотека підручників та статей*. 2022. URL: <https://posibniki.com.ua/post-individualno-tipologichni-osoblivosti-subektiv-navchalnoio-diyalnosti-ta-vrahuvannya-ioh-v-upravlinni-navchannuyam>
3. Практикум з психології : психодіагностичні методики для самопізнання / упорядник Періг І.М. Тернопіль : СМП «Тайп», 2015. 116 с.

Швед Альона Сергіївна,

курсант навчально-наукового інституту № 3 Національної академії внутрішніх справ

Науковий консультант:

старший науковий співробітник наукової лабораторії з проблем превентивної діяльності та запобігання корупції навчально-наукового інституту № 3 Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Литвин В. В.**

ВПЛИВ ВОЄННОГО СТАНУ НА ПСИХІКУ ЛЮДИНИ

З 24 лютого 2022 року в нашій державі запроваджено воєнний стан, що пов'язано з повномасштабним вторгненням, яке розпочала сусідня країна проти мирного населення України. Над головами українців летять ракети і щодня лунають вибухи. Війна в Україні стала великою трагедією і викликом для всіх нас. Ця подія зачепила душу кожного і стала травмуючим фактором для українського народу. На наш погляд,